

Informacje praktyczne:

- **Przełot** Kraków – Pafos – Kraków liniami Ryanair koszt 2 osób i dziecko do 2 lat (dodatkowy bagaż rejestrowany): (138zł za osobę w jedną stronę plus ryczałt za dziecko 120zł + opłata za miejsca + bagaż rejestrowany) 1250zł.
Czas lotu około 3 godzin. Z lotniska można za 1,5 euro dojechać autobusem miejskim do Pafos (taksówka kosztuje 25-35 euro w zależności od umiejętności negocjacyjnych).
- **Nocleg** w Pafos zarezerwowaliśmy przez [Airbnb](#). Koszt mieszkania salon, kuchnia, łazienka, dwie sypialnie: 220 euro (niska cena z racji niskiego sezonu) Mieszkanie położone naprzeciw hotelu Aleksander the Great, 10 minut piechotą od nadmorskiej promenady w Pafos. Mieszkanie bardzo fajne, ale mankamentem było, to, iż w okresie zimowym może być bardzo w nim chłodno. Niestety tydzień przed naszym przyjazdem na Cyprze były bardzo niskie temperatury i mieszkanie było wychłodzone. Wprawdzie mieliśmy grzejnik, który był w stanie nagrzać sypialnię, ale już salon z kuchnią nie. Poza tym razem z klimatyzacją nastawioną na grzanie był bardzo energochłonny. Limit zużycia prądu mieliśmy 100 kWh, co przy nocnym grzaniu tylko sypialni dało radę zmieścić się w limicie, ale ogólny komfort termiczny był mały. Na dodatek na zewnątrz mieszkania potrafiło być zdecydowanie cieplej bo 18-20 stopni.
- **Transport na Cyprze** – najprościej wynajęty samochód. Obok naszego mieszkania było kilka wypożyczalni. Auto wypożyczyliśmy ostatecznie w jednej z nich za 100 euro na 4 dni plus paliwo, którego średni koszt to był 1,1 Euro za litr . Dodatkowo w cenie mieliśmy darmowy fotelik dla dziecka, który jednak okazał się stary, brudny i średniej jakości. Parkingi wszędzie były darmowe. Jedynie w Larnace stanęliśmy na płatnym 3E za cały dzień. W okolicy mieszkania parkowaliśmy również za darmo na parkingu na tyłach posesji. Transport na Cyprze przez pierwszy dzień nie jest prosty, gdyż jeździ się tu po lewej stronie. Trzeba się przyzwyczaić, aby nie jeździć co chwilę po poboczu. Na szczęście wszystkie drogi są tak oznakowane pod turystę, aby nie wjechał pod prąd. Drogi nie są płatne. W górach Troodos, drogi są bardzo wąskie i kręte. Poza tym na drodze leży bardzo dużo fragmentów skalnych i co chwilę coś się sypie. Stąd droga może być męcząca, ale widoki piękne, zwłaszcza dla pasażera. Jednoprzjazdowy bilet na autobus w Pafos kosztuje 1,5E, całodzienny 5E.
- **Pogoda** – W styczniu na Cyprze pogoda jest wiosenna. Cypr jest doskonałym miejscem ucieczki od zimowej polskiej szarości, ewentualnego mrozu... i tłumów. Od stycznia do marca jest tu naprawdę spokojnie, żeby nie powiedzieć że poza sezonem Cypr jest wymarły. W wielu wioskach spacerując przez godzinę można nie spotkać żywej duszy. Większość restauracji jest zamkniętą na cztery spusty. Ma się wrażenie, że nawet mieszkańcy wyjechali, a zostali sami Rosjanie (choćby pracujący również w supermarketach). W styczniowym słońcu Cypr prezentuje się naprawdę dobrze. Dookoła mamy zielone połacie trawy. Gdy nie wieje, można odnieść wrażenie, że jest gorąco. Przez cały tydzień praktycznie nie padało, za wyjątkiem jednego wieczoru. Temperatura w ciągu dnia oscyluje w granicach 15–20 stopni Celsjusza. Do końca lutego raczej nie ma co liczyć na plażowanie i kąpiele w morzu (choć i tacy się znajdowali), ale spokojnie można spacerować w lekkich ubraniach, a nawet w spodenkach i koszulkach z krótkim rękawem. Należy pamiętać w górach Troodos temperatura jest o kilka stopni niższa niż nad samym morzem. Gdyby nie to zimne mieszkanie, styczeń na Cyprze byłby idealny.

Wstępy:

Uwaga: Bardzo duża część atrakcji na Cyprze jest bezpłatna. Wejścia do kościołów/klasztorów/meczetów są bezpłatne. Małe muzea we wsi Lania za darmo.

Ceny wstępów:

- Twierdza w Pafos 2,5E
- Zamek Kolossi 2,5E
- Park Archeologiczny w Pafos 4,5E
- Grobowce Królewskie 2,5E
- Muzeum wina 5E
- Fort w Larnace 2,5E

Dostęp dla osób z dziećmi w wózku.

W wielu miejscach byliśmy z naszym Staśkiem w wózku. Tym razem nie przydało się nosidło bo nie chodziliśmy na górskie trasy. W górach Toordos wszędzie dało dojechać się samochodem po krętych drogach. W miejscach zwiedzania, twierdzach, czy zamkach, zostawialiśmy wózek przy kasie i zwiedzaliśmy (tym bardziej, że Staś chciał sam chodzić) Park archeologiczny, grobowce w Pafos da się przejechać wózkiem. W klasztorach trochę w wózku, trochę na rękach.

Restauracje:

Wybór w sezonie zimowym zdecydowanie skromny. Dużo restauracji otwartych jest na promenadzie w Pafos, czy Larnace. Natomiast dobrze zaopatrzyć się w jakieś jedzenie jak jedzie się do malowniczych wiosek i w rejon gór Toordos. Czasem w miejscu turystycznym jak klasztor Kykkos trafi się jakaś restauracja, ale w większości miejsc wszystko zamknięte. Dlatego też jak wpadła nam w oko pierwszego dnia restauracja Viva Cyprus niedaleko naszego miejsca zamieszkania, gdzie ceny za zestaw były tańsze niż na 10 minut dalej położonej promenadzie, postanowiliśmy jeść właśnie tu.

- [Taverna Viva Cyprus](#) - Poseidonos Avenue 77, Pafos. Za trzydniowy zestaw cena wynosiła 10E, natomiast z winem 12,50E.

Przykładowe menu:

- zupa warzywna, dolmady (gołąbki), danie główne kleftiko, afelia, dwa desery (czekoladowy mus, mus z jagodami) – 2 osoby 20E, 1 duże piwo 3,20E
- 2 x dolmady, musaka, stifado, 2x deser (jabłeczka i truskawkowy), 0,5l wina – 2 osoby 25E
- 2 x dolmady, steak, pork kebab (wieprzowy kebab – mięso na patyku), 2 desery (mus karmelowy, truskawkowy) – 2 osoby 20E
- 1 x dolmady, 1x loutza, lamb chops (kawałki jagnięciny z kością), beef stifado (gulasz wołowy), 2 desery (truskawkowy i oreo), 0,5l wina – 2 osoby 25E
- Corner Restaurant - Poseidonos Ave. Shop 7, Pafos.
 - 2 zupy dnia, pork suflaki (kebab wieprzowy), sheftalia, 2x lody – 2 osoby 20E; 2x piwo 4E
- Lefkara – [Christos&Pepa Tavern](#), Kolokotroni 7 Pano Lefkara – świetna pita z serem haloumi i warzywami (spokojnie dla 2 osób) za 5E, ale absolutnie nie zamawiajcie tu

kawy. Nie dość, że kosztuje 2,50E, to nie ma nic wspólnego z kawą, było to... kakao.

Kawiarnie:

Jest ich na Cyprze dużo. Im dalej od promenady w Pafos, tym kawa po cypryjsku tańsza i nie kosztuje 2,50E, a tylko 1E. Lody zazwyczaj gałka 1,50E, a 2 sztuki 2,50E.

W kawiarni przy klasztorze Kykkos kawa po cypryjsku po 1E, ale ciastka od 3,15E.

Kawiarnia Alfa Cafe Lounge Bar, Poseidons 5, zaraz na początku promenady z widokiem na morze – kawa cypryjska 1,80E z ciastkiem.

Jedzenie dla niemowląt w sklepach:

Zakupy robiliśmy w **Papantoniou w Pafos** – jakiś wybór jest, choć bez szału. Przynajmniej nie były zmielone na krem jak to było w Hiszpanii czy Portugalii. Staś ma już prawie 1,5 roku, więc z chęcią wyjada rodzicom z talerza. Na dodatek jest na etapie kosztowania pieczywa, zwłaszcza bułek, więc będąc w markecie przy stoisku z pieczywem domaga się bułki. Kaszki na śniadanie i kolację zabraliśmy z Polski, bo nie zajmowały niewiele miejsca.

Kuchnia Cypru:

Meze to taka wielka uczta cypryjska, może być mięsna, a może być i rybna. Zazwyczaj kosztuje od 16Euro za osobę, przy czym robi się ją dla minimum 2 osób. Jest to obiad składający się z mnóstwa cypryjskich specjałów. Ale oczywiście można poznać cypryjską kuchnię jedząc „normalne” obiady w restauracjach.

Przykładowe przystawki:

- eliotti - placek chlebowy zwijany z oliwkami
- halloumi - ser owczy o smaku mięty pieczony na ruszcie
- houmos - purée z ciecierzycy, oliwy, pietruszki i czosnku
- yemista - pomidory i papryki nadziewane ryżem, mielonym mięsem i ziołami
- karaoli yahni - drobne ślimaki duszone w sosie pomidorowym
- loukanika - wędzone kiełbaski
- pita - placek chlebowy
- tahini - sos z ziaren sezamu, oliwy, soku cytrynowego i czosnku
- taramosalata - ikra ryb łososiowatych zmieszana z ziemniakami i jogurtem
- loutza – grillowane plastry szynki wieprzowej

Dania główne:

- afelia - marynowana wieprzowina, a następnie duszona w czerwonym winie z dodatkiem kolendry, kminku, cynamonu i papryki,
- dolmades - ryż z mielonym mięsem w liściach winogron,
- hiromeri - peklowane mięso kozie,

- kleftiko - przeważnie jagnięcina, ale zdarza się też mięso kozie pieczone w sosie własnym (tak długo, aż skruszeje i odchodzi od kości) z ziemniakami w tradycyjnym glinianym piecu nazywanym ofton,
- souvla - kawałki jagnięciny lub mięsa koziego pieczone na ruszcie.
- moussakas - zapiekanka składająca się z bakłażanów, ziemniaków, mielonego mięsa wołowego lub jagnięciny i sera, przyprawiona beszamelem,
- stifado - gulasz wieprzowy, wołowy lub z królika w sosie pomidorowym, przyprawiony cynamonem, czasem również kminkiem.
- sheftalia - to małe kielbaski jagnięco-wołowe zawinięte w taki podobny flak, którego używa się do przygotowania polskich kielbas, a następnie pieczone nad ogniem.

Desery:

Dużo słodkości cypryjskich ma swoje pochodzenie z Turcji:

- Baklava - to ciasto wykonane z ciasta filo, wypełnione migdałami i pistacjami z ogromną ilością cukru i miodu
- Kataifi - jest odrobinę mniej słodkie, ale też z migdałami i faktura to coś ala makaron.
- Soutzoukos – to słodczyce, które dostaniecie również w Gruzji. Soutzoukos wyrabia się z soku z winogron i czasami dodaje się do niego, np. sok z granatu, orzechy albo syrop z karobu. Wyglądem przypomina on świecę
- Loukoumi (lukumi) – można je w uproszczeniu nazwać galaretkami obtaczanymi w cukrze pudrze, choć nie zawierają żelatyny.

Kawa:

Kawa po cypryjsku czyli inaczej „mała czarna” zaparzana w metalowym (miedzianym lub mosiężnym) tygielku. Słodzenie kawy następuje w trakcie parzenia poprzez dosypanie cukru do tygielka. Kawa ta jest łudząco podobna do kawy po turecku. Kawa przygotowana po cypryjsku serwowana jest zazwyczaj w filiżance wraz ze szklanką wody, która ma ukoić nasze pragnienie w upalne dni.

Ceny w sklepie market Papantoniou w Pafos:

- 1kg awokado - 2,40E
- 1kg oliwek bez pestek – 4,49E
- 1kg bananów - 0,69E
- 1kg pomidorów – 1,49E
- 1kg cytryn – 0,69E
- 1kg ogórków – 1,99E
- Jajka – od 2E
- 1 kg żółtego sera od 10E
- Ser haloumi na wagę 150g – 1,55E
- Ser haloumi pakowany 225g – 1,75E
- Masło - 2,62E
- 2 jogurty greckie truskawkowe – 1,12E
- 4 jogurty truskawkowe – 1,52E
- Ciastka ala hity - 1,79E
- Bułka od 0,19E
- Bagietka od 0,85E
- Chleb 1kg – 1,29E
- Pakowana długo dojrzewająca szynka 2,63E

- Szyńka na wagę za kg 10E
- 5 kotlecików souvlaki - 1,71E
- Sos w słoiku - 2,19E
- Sok z granatów 1l – 0,69E
- Sok marchwiowy 0,7l – 1,40E
- 1l mleka – 0,79E
- Kapsułki kawy do ekspresu tassimo – 5,60E
- Wina od 3E
- Chusteczki pudełko – 0,99E
- Obiadki Hipp – 1,67E

Pamiątki:

- malowana ikona z klasztoru Kykkos 23E
- srebrne kolczyki 15E
- oliwa 1l – 12E
- dzwonek – 5E
- lniana torba na zakupy – 1,99E

Alkohol na Cyprze:

- Commandaria - uważane jest za jedno z najstarszych win świata, jeśli nie najstarsze. Biorąc pod uwagę fakt, że historia winiarstwa na Cyprze sięga 5000 lat wstecz. Jest winem słodkim, tak zwanym deserowym. Powstaje z dwóch odmian winorośli: białej (xynistiri) i czerwonej (mavro), które są zbierane i suszone w słońcu przez ok. dwa tygodnie. Fermentuje przez około trzy miesiące, a potem przez minimum rok, średnio dwa lata, leżakuje w dębowych beczkach. Potem zlewana jest do butelek i może w nich dojrzewać latami. Przypomina w smaku i kolorze trochę porto. Cena za butelkę od 10 E.
- Wino w Monastyrze Panagia Chrysorrogiatissa 5E (czerwone) produkowane na miejscu. Były jeszcze białe i różowe.
- Zivania - jest cypryjskim napojem alkoholowym. Ten bezbarwny, wytrawny trunk o wysokiej zawartości alkoholu i przyjemnym aromacie nut owocowych oraz rodzynek, często porównywany jest do włoskiej grappy. To spirytus destylowany z wyłoków winogronowych. Produkowano go już w XIV wieku. Cena za butelkę o d 8E.